

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Baptistae Mantuani ... Parthenicum libri

Baptista <Mantuanus>

Argentinae, 28. 8. 1501

VD16 -S7317

[...] Bernardo Bembo Patricio Veneto [...] Frater Baptista Mantuanus
Carmelita S. D.

[urn:nbn:de:bsz:31-321582](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-321582)

ut imitemur fertilliores. Quod & si mīme facere possim: sta-
 tui tñ (ut & p̄missimus) cōmentaciones quas in Baptiste Mar-
 tuani Poete Illustris in uitam clarissimæ virginis Catharinę
 poema scriptum: cōsecimus: tuo nomini dedicare. in qbus & si
 nequaquē Poete prestanciā elucubramus (nam quis Poete dig-
 na dicere possit?) mōstrauimus tamē quo pacto melius in lu-
 cem hominūq; conspectū pdire valeat. Accipito igitur id mu-
 nus ab eo: cuius tibi animus corpus facultatesq; omnes dedi-
 te obligateq; sunt. nā nullo alio genere beneficis esse possum
 quā eo quod Plato sumi igenij philosophus in disciplinis libe-
 ralibus imbuendis illustradisq; collocauit. Velim eniuero si/
 quid laude dignū gessimus tuo id auspicio ascribi: sin dedecus
 meruimus & obprobria: omē id mihi impute: dum vel tu me
 πρὸς φάστος diligas iq; familiaritū tuorū grege colloces. &
 ne illotis (ut aiunt) rē aggredemur manibus: libuit p̄sari
 argumentū in secundā Parthenicē quo facilius & Poete mens
 historiq; obscuritas detegeretur. Vale p̄sentissimę Pontifex
 ex Colmar. xx. Ianuarij. Anno salutis Millesimo quadringen-
 tesimo Nonagesimo quarto.

Clarissimo viro Dño Bernardo Bem-
 bo Patricio Veneto Iurecōsulto / Fr̄
 Baptista Mātuāus Carmelita S. D.

Beatissimę Virginis & Martyris Catharinę vitam nuper
 Romę dum tu apud Innocentiū Ponti. maximū pro re. p. tua
 splendidū oratoris munus obires: heroyco carmine cōplexus
 sum. Opusculū ut mihi videtur p̄m magis q̄ elegās: & ima-
 turum potius quā p̄maturum. Nam mea in te charitas tuis
 in me beneficijs excitata: dum tuo desiderio nimis ardentē sa-
 tis facere cupit / p̄termissa diurnę limę diligenciā & labore
 corrigendi: p̄cipitauit edicionem. Sed age placeat celeritate si
 non placet eloquio. Quadraginta enim & nō amplius diebus
 opus absolutū est dum propter estiuū iusticiū / negocijs iter-
 missis: curamus ocia canicularia salubriter cum aliqua studio-
 rum fruge transigere. Tibi igitur vir p̄stantissime liberisq;
 tuis: libellus iste dicatus est ante tibi debitus quam conditus:
 muneris tenuitatē poterunt excusare meus ingens animus &
 curta suppellex: animi tui modestia ac summa liberalitas quę
 ab amico paupere xenia p̄ciosa non expectat. & de hoc hactē-
 nus. Miror p̄fecto nec parum miror: de hac tali ac tanta Vir

gine in cuius laudes tota catholica certat ecclesia nullam ab Eu-
lebio Cæsariensi episcopo: cum de illis tēporibus agit fieri mē-
cionem. Crediderim id accidisse diabolo procurante: & tāti vi-
ri cogitationes aliorum flectente dū sanctissimę Christi mar-
tyris immortalis glorię titulisq; sempiternis inuideret. Sed qđ
ille sanctitatis inimicus & publicus hostis innocencię: fraudu-
lencia sua prohibuit chartis inscribi: deus probitatis auctor &
assertor sua prouidenciā voluit fidelium cordibus annotari.
Nulla enim virgo post illam incompatibilem virginem quę est
dei mater & hominis: hanc opinione sanctitatis antecedit. No-
minis eius ethymologia deprauata est a quodam qui cum li-
brum composuisset dicitur cui legenda aurea titulus est. Fuit
enim vir ille iudicio meo pius quidem: sed nequaquā satis li-
teratus. pius inq; qđ diuina congerit: illeratus vero quoniā
gręcis vocabulis latinam: latinis gręcā: hebraicis mixtam
nulli veram: omnibus confusam: obliquam: contrariā: falsam
qđ dederit interpretationem. Atq; ita sanctorum nomina dū illu-
strare putat sua delusus vel ignoranciā vel impudenti remeri-
tate reddidit obscuriora: & nisi putaretur peccasse per imperici-
am putari posset de impietate condēnandus: utpote qui sacro-
sanctam Christi religionē rectę interpretationis inuersione vo-
luerit cauillari: & nominū perturbatione sanctis illudere: fana-
tico & somniantis similis monstrosa verborum deliramenta con-
finxit: quę neq; ipse qui per Labyrinthum tenebrose suę igno-
rancię circumactus nenas illas balbuciebat: intellexit adeo de-
lirus adeo in compos sui: ut nesciret eciam se nescire quę dice-
ret. Quod si fortasse cuiq; plus equo videbor exandescere: p-
cor mihi veniam nō negari si mereor: nam cum cōsidero hinc
factum esse ut sanctorum vitę contemptui pateant: ut sine risu
vel stomacho legi nō possint: & eorum gesta summa veneraci-
one dignissima scriptoris vicio sic esse deformata atq; dehone-
stata ut ab homine latino quātumuis religioso videantur in-
digna quę legantur: si legere: si damno: si conqueror: habe-
re me puto indignacionis iustę materiā. Debit ille vir id mu-
nus omittere: quod ad imperitum non pertinebat: vel peritos
aliquando consulere sicut prudentem virū decebat: vel prius
discere qđ docere: ne dum ordine prepostero vult esse magister
anteq; discipulus nauici hominis nomen incurreret. sed fortas-
se putans errorē intelligencię pię voluntatis umbrare pretext-
ur: factus est in utroq; reus: & intellectu atq; voluntate deficiēs:
sibi ignominia sanctis iniuriā fidei iacturā simplicibus igno-
Aa ij.

randiam: doctis nauseam parturiuit. Non igitur Catharina
uniuersorū ruina sicut ille fabulatus est interpretatur: sed vñ a ca-
tharos quod ē purus: vel a catharizo purificō: vel a catareoide
fluo vel a cata & ryax quod ē riuus vox illa deflectitur. legimus
n. apud Pli. Hipponē Aphricę opidū: cuius Epātū tēuit Aug. a
Gręcis Catharitum appellari quod riuus & aquis esset irrigua.

Quoduis horum dixeris recte dixeris. Vera enim semper
cum agnoscuntur in omnibus amplectenda: ac in huiusmodi
nominibus: cum veritas later: ad verisimilia quę lingue alicu-
ius piciam sapiant ab interprete confugiendū est: cauendumque
ne istius exemplo: velut egi somnia vanę fingantur species: ut
nec pes nec caput unī reddatur formę. Sed iam satis de hoc sup-
er dictum. Et ut totam Parthenicē priusque perlegas uno sum-
matim legas intuitu breue subiiciatur argumentum.

Argumentum Poetę.

Catharina virgo Aegyptia: Alexandria nata: Costo patre:
qui fuit ex Lagidarum familia: sub Maximino orientis prefe-
cto vel sub Maxencio Maximiani filio passa. nā de auctore pas-
sionis ambigitur. sed omnia fere exemplaria quę leguntur in ec-
clesijs Maxencium habent. superatis & ad fidem conuersis qu-
quaginta disertissimis Oratoribus: causam Christi tutata est:
diu squallore carceris afflicta: longa inedia macerata: durissi-
me cesa: tandem post uxoris regię & Porphyrij ducetōrūq; mi-
litum conuersionem: contractis rotarum machinis: decollata
lac fudit pro sanguine. corpus eius in Sinam montem Arabię
deportatur ab angelis.